

De Watergroep
WATER. VANDAAG EN MORGEN.

TECHNISCHE STEEKKAART

afdeling Watertechnologie – cel materialentechnologie

Nr. T.V./055/1-K

Datum: 05.08.2014

Aantal bladzijden: 15
+ 6 bijlagen

**DUCTIEL GIETIJZEREN W.R.- EN VERLOOP W.R.-KOPPELINGEN EN
FLENSADAPTORS: PN 10 TREKFAST EN NIET TREKFAST DN ≤ 400**

**HYBRIDE KOPPELING: TREKFAST OF NIET TREKFAST W.R.-KOPPELING -
MECHANISCHE TREKFAST MOF PVCU-PEHD PN 10 DN ≤ 200**

1. ALGEMEEN

- 1) De normen en voorschriften waar naar verwezen wordt in de onderstaande tekst, zijn steeds deze met de recentste versie.
- 2) Voor bestellingen door het drinkwaterbedrijf zijn de aangeboden bereiken minstens gelijk aan de opgegeven bereiken. Men mag echter altijd een groter bereik aanbieden onder volgende voorwaarden:
 - 1°) De fabrikant bewijst door een proefverslag van een langeduur verouderingsproef opgesteld door een geaccrediteerd onderzoekslabo dat deze koppelingen een minimum levensduur hebben van 50 jaar.
 - 2°) De merking van de grotere bereiken wordt vermeld onder punt 11 van deze steekkaart.
 - 3°) Uiteraard moet ook voldaan worden aan al de opgelegde beproevingseisen van deze steekkaart.

Voor aanbestede specifieke werken door aannemers mogen de bereiken van de wide range-, de verloop wide range-koppelingen en de flensadaptors kleiner zijn dan de opgegeven bereiken. Al de andere technische kenmerken zijn volgens onderhavige voorschriften.

- 3) De wide range, verloop wide range- koppelingen, hybride koppelingen en flensadaptors met DN ≤ 150 moeten steeds van het trekfast type zijn, met uitzondering voor de toepassing op AC-leidingen.
- 4) De minimum insteekdiepte (Lin) van trekfast- en niet trekfast WR- en VWR-koppelingen en WR kant van hybride koppeling wordt als volgt bepaald: de maat genomen vanuit het midden van de koppeling tot aan de eerste rand van de dichtingskamer. Voor trekfast en niet trekfast flensadaptors wordt de minimum insteekdiepte bepaald zoals aangeduid in figuur 6 en 7.
- 5) Enkel voor leveringen aan De Watergroep moeten de trekfast W.R.-, V.W.R.-koppelingen en flensadaptors polyvalent zijn. Dit wil zeggen met dezelfde klemringen of klemsegmenten zowel trekfast zijn op gietijzeren, stalen en PVC.U-leidingen, als op PE/HD-leidingen.
- 6) Bij gebruik van trekfast WR of hybride koppelingen op PE/HD-leidingsystemen is een insert in RVS verplicht.
- 7) Als bijlage 1 tot en met 7 vindt u de toepassingstabellen van WR, verloop WR en flensadaptors en dit zowel niet trekfast als trekfast.
- 8) De fabrikant/leverancier van deze koppelingen moet verplicht beschikken over een degelijke proefstand, zodat de hydraulische drukproeven vlot kunnen verlopen, zie ook technisch voorschrift T.V./000/1.

2. TOEPASSINGSGEBIED

Deze WR-koppelingen zijn enkel geschikt voor exploitatiedoeleinden, dit wil zeggen:

- Bij herstellen van bestaande leidingen (zie referentieplan R/055/1: Herstel bestaande leidingen ≤ 300)
- Bij overgang bestaande leidingen naar nieuwe leiding (zie bijlagen)

Voor de aanleg van nieuwe leidingen gebruikt men best koppelstukken die aanvaard werden voor dat specifiek materiaal.

3. NORMATIEVE REFERENTIES

NBN EN 14525:	Ductile iron wide tolerance couplings and flange adaptors for use with pipes of different materials: Ductile iron, Grey iron, Steel, PVC-U, PE, Fibre-cement.
NBN EN 681-1:	Afdichtingen van elastomeer - Materiaaleisen voor afdichtingen van buisverbindingen in water- en afvoertoepassingen - Deel 1: Gevulcaniseerde rubber.
NBN EN 1092-2:	Flenzen en hun verbindingen - Ronde flenzen voor buizen, afsluiters, hulpstukken en toebehoren, met PN-aanduiding - Deel 2: Gietijzeren flenzen.
NBN EN 1563:	Fonderie - Fonte à graphite sphéroïdal.
EN 12201 :	Plastics piping systems for water supply, and for drainage and sewerage under pressure - PE
T.V./092/2:	Kunststofpoederbekleding: EPOXY en EMAA voor de corrosiebescherming van gietijzeren of stalen hulpstukken, koppelstukken en apparaten voor productie en transport van drinkwater.
T.V./092/4:	Kunststofpoederbekleding: POLYAMIDE 11 voor de corrosiebescherming van gietijzeren of stalen hulpstukken, koppelstukken en apparaten voor productie en transport van drinkwater.
T.V./058/3:	Ductiel gietijzeren buizen en hulpstukken.
T.V./059/1:	Bouten, moeren en sluitringen in roestvrij staal.

4. "WIDE RANGE-", "VERLOOP WIDE RANGE-" en "FLENSADAPTOR" - KOPPELINGEN

4.1. Beschrijving:

De "Wide Range-", "Verloop Wide Range-" en "Flensadaptor" - koppelingen moeten voldoen aan de norm NBN EN 14525, aangevuld en beperkt door de hieronder vermelde voorschriften. Deze koppelingen zijn van de drukklasse PN 10 en kunnen van het type niet trekvast of trekvast zijn.

4.2. De toegelaten hoekverdraaiing voor zowel trekvaste als niet trekvaste koppelingen voorgeschreven door de fabrikant mag niet minder zijn dan:

- Uitwendige diameter ≤ 315 mm: 3°
- Uitwendige diameter > 315 mm: 2°

4.3. Samenstellende onderdelen:

Ref.	Omschrijving	Materiaal / Min.	Bekleding
1	Huis	Klasse ductiel gietijzer: EN JS 1040 volgens de norm NBN EN 1563. De minimale wanddikte e is conform met de norm NBN EN 14525.	Kunststofpoedercoating volgens T.V./092/2 (epoxy of EMAA) of volgens de technische steekkaart T.V./092/4 (Polyamide 11).
2	Aandrukringen	EN JS 1040 volgens de norm NBN EN 1563.	
3	Flenzen (flensadaptors)	Klasse ductiel gietijzer: EN JS 1040 volgens de norm NBN EN 1563. De flenzen moeten conform zijn met de bepalingen van punt 4.1.3.2. "flensverbindingen" van de norm NBN EN 14525. Het afdichtingsvlak van de flenzen moet conform zijn met de norm NBN EN 1092-2.	-
4a	Elastomeren ringen	N.B.R. of E.P.D.M. (*) volgens de norm NBN 681-1 type WA.	-
4b	Enkel voor trekvast koppelingen: klemring of klemsegment al dan niet geïntegreerd in de dichtingsring, voor trekvastheid op leidingmaterialen gietijzer, staal, PE/HD, PVC-U.	RVS of andere materialen met uitsluiting van staal. Eis: voldoen aan de gevraagde langeduurproeven.	-
4c	Klemring voor PVC U en PE/HD bij hybride koppeling.	Messing	
5	Afzonderlijke bouten per aandrukking of doorlopende roestvast stalen bouten.	Roestvast stalen bouten, trekstangen en sluitringen zijn volgens T.V./059/1. De fabrikant is vrij om de kwaliteit van de RVS - bout en moer te kiezen, voor zover ze voldoen aan de antigriptest beschreven onder punt 10.4. Verder moeten de moeren en/of bouten verplicht voorzien zijn van een antigripbekleding.	-
6	Insteekhuls: verplicht te gebruiken voor PE/HD leidingen.	RVS	

(*) Natuurrubberen ringen zijn verboden.

5. WIDE RANGE-KOPPELINGEN

De Wide Range-koppelingen zijn steeds van het overschuiftype voor herstel van bestaande leidingen. Voor de aanleg van nieuwe leidingen gebruikt men best koppelstukken die aanvaard werden voor dat specifiek materiaal.

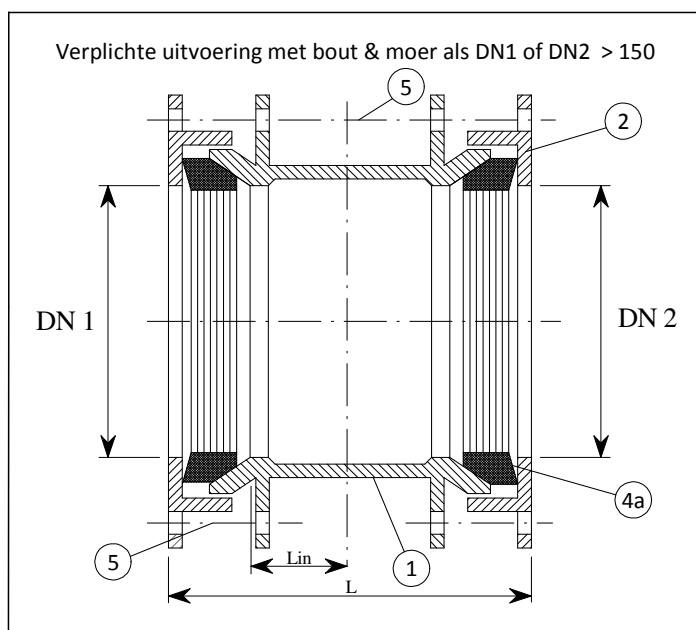

Fig. 1: Type Wide Range-koppeling niet trekvast.

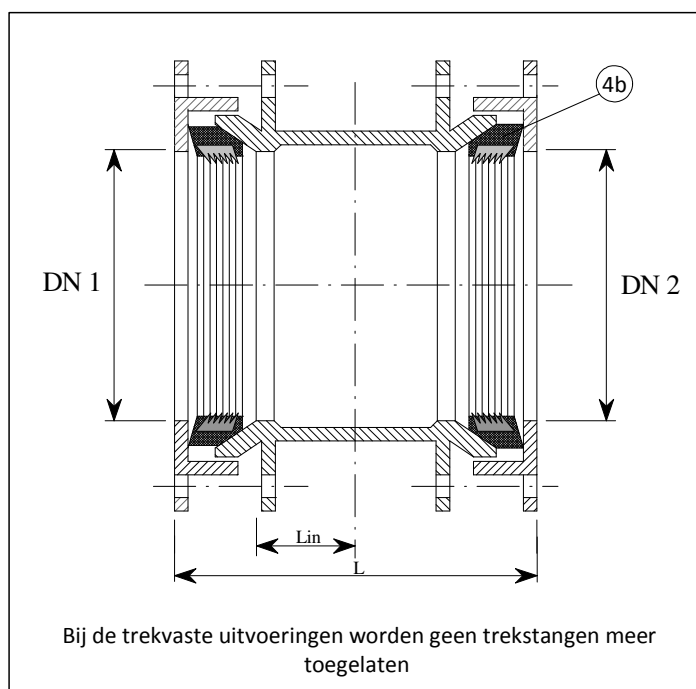

Fig. 2: Type Wide Range-koppeling trekvast.

De twee rubberen ringen moeten van hetzelfde type zijn.

De min. insteekdiepte (L_{in}) -DN $\leq$ 150: 0,5 DN tolerantie: ± 5 mm

-DN > 150: 0,4 DN tolerantie: ± 5 mm.

5.1. Bereiken niet trekvaste Wide Range - koppelingen (W.R.):

WIDE RANGE	DN	maximum onderbereik in mm	minimum bovenbereik in mm
W.R. 0	40/50	46	71
W.R. 1	65	69	90
W.R. 2	80	85	105
W.R. 3	100 / 125	104	133
W.R. 4	125	132	155
W.R. 5	150	155	192
W.R. 6	200	192	232
W.R. 8	250	265	310
W.R. 9	300	315	356
W.R. 10	350	352	393
W.R. 11	400	392	433

Opmerking: WR 7 is verlaten koppeling

5.2. Bereiken trekvaste Wide Range - koppelingen (T.W.R.):

WIDE RANGE	DN	maximum onderbereik in mm	minimum bovenbereik in mm
T.W.R. 0	40/50	46	71
T.W.R. 1	65	69	90
T.W.R. 2	80	85	105
T.W.R. 3	100/125	104	133
T.W.R. 4	125	132	155
T.W.R. 5	150	155	192
T.W.R. 6	200	192	232
T.W.R. 8	250	265	310
T.W.R. 9	300	315	356
T.W.R. 10	350	352	393
T.W.R. 11	400	392	433

Opmerking: WR 7 is verlaten koppeling

6. HYBRIDE KOPPELINGEN

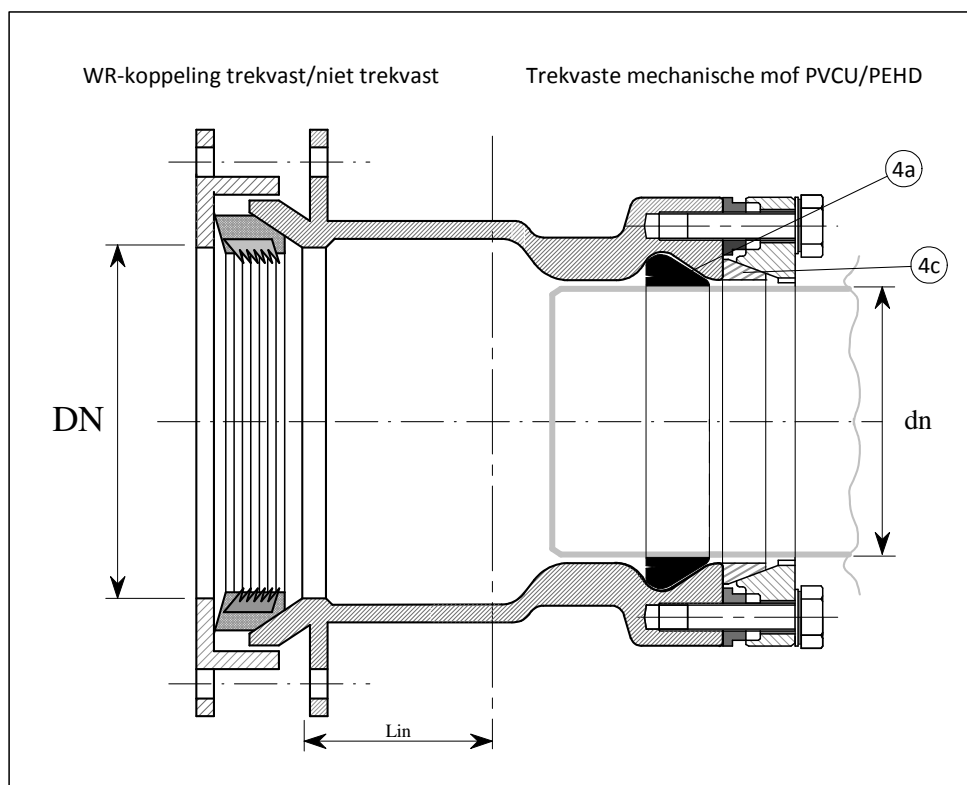

Fig. 3: Type trekvaste/niet trekvaste Wide Range-koppeling PN 10
– mechanische mof PEHD/PVCU koppeling

6.1. Bereiken hybride – koppelingen (HB):

HYBRIDE KOPPELING	DN	WR-koppeling trekvast/ niet trekvast		trekvaste mechanische mof PVCU/PEHD
		buisdiameter <i>De</i> in mm		uitwendige buisdiameter <i>de</i> in mm
		maximum onderbereik	minimum bovenbereik	
HB 1	50	56	71	63
HB 2	80	85	105	90
HB 3	100	104	132	110
HB 4	150	155	192	160
HB 5	200	198	230	225

7. VERLOOP "WIDE RANGE" - KOPPELINGEN

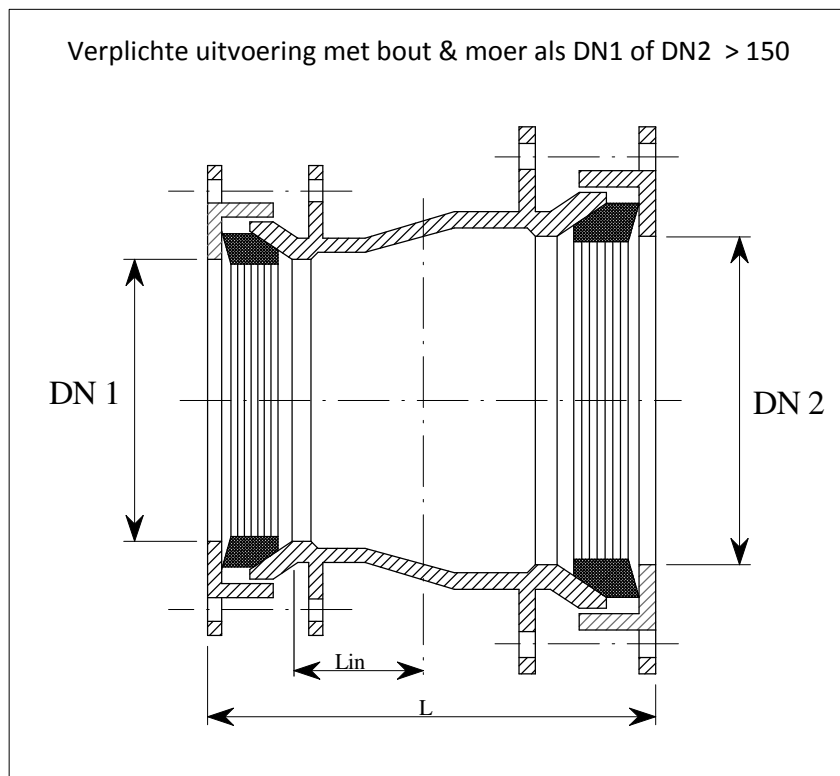

Fig. 4: Type verloop Wide Range-koppeling niet trekvast.

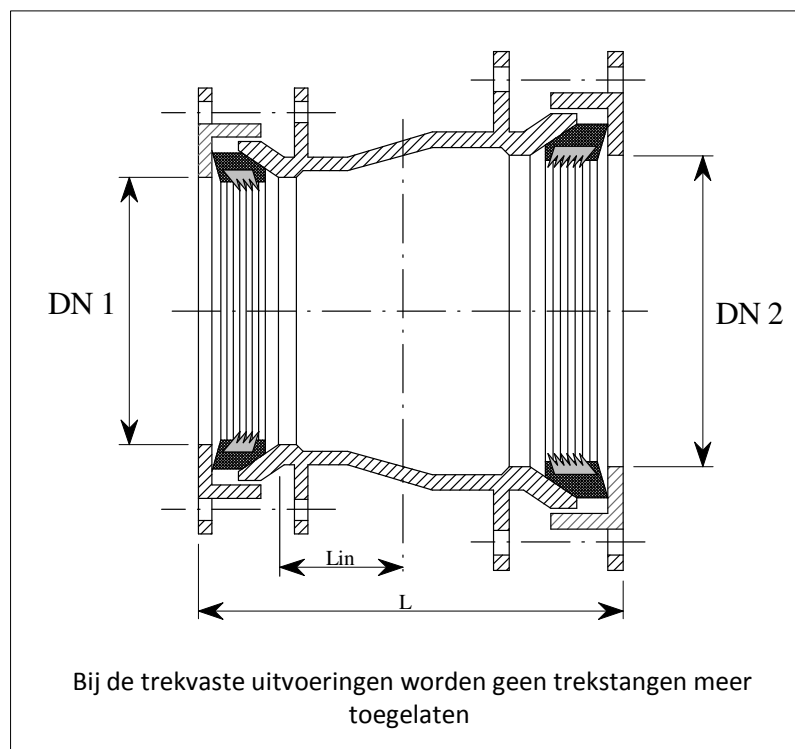

Fig. 5: Type verloop Wide Range-koppeling trekvast.

De twee rubberen ringen moeten van hetzelfde type zijn.

De min. insteekdiepte (Lin): - DN ≤ 150: 0,5 DN tolerantie: ± 5 mm

- DN > 150: 0,4 DN tolerantie: ± 5 mm

7.1. Samenstellende onderdelen:

Idem als beschreven onder punt 3.1. en 3.2.

Ingeval van doorlopende bouten zijn de sluitringen evenwel van het hol-bol type voor een betere montage.

Opmerking: huizen van gewone W.R. - koppelingen met verschillende dichtingen zijn niet toegelaten.

7.2. Bereiken niet trekvaste verloop Wide Range - koppelingen (V.W.R.):

VERLOOP WIDE RANGE	DN 1		DN 2	
	max. onderbereik	min. bovenbereik	max. onderbereik	min. bovenbereik
V.W.R. 2	104 - 132		132 - 155	
V.W.R. 3	104 - 132		154 - 192	
V.W.R. 4	132 - 155		154 - 192	
V.W.R. 5	154 - 192		192 - 232	
V.W.R. 6	192 - 232		232 - 257	
V.W.R. 7	232 - 257		267 - 310	
V.W.R. 9	315 - 356		352 - 393	
V.W.R. 10	352 - 393		392 - 433	

Opmerking: WR 1 en WR 8 zijn verlaten koppelingen

7.3. Bereiken trekvaste verloop Wide Range - koppelingen (T.V.W.R.):

VERLOOP WIDE RANGE	DN 1		DN 2	
	max. onderbereik	min. bovenbereik	max. onderbereik	min. bovenbereik
T.V.W.R. 2	104 - 132		132 - 155	
T.V.W.R. 3	104 - 132		154 - 192	
T.V.W.R. 4	132 - 155		154 - 192	
T.V.W.R. 5	154 - 192		192 - 232	
T.V.W.R. 6	192 - 232		232 - 257	
T.V.W.R. 7	232 - 257		267 - 310	
T.V.W.R. 9	315 - 356		352 - 393	
T.V.W.R. 10	352 - 393		392 - 433	

Opmerking: WR 1 en WR 8 zijn verlaten koppelingen

8. FLENSADAPTORS

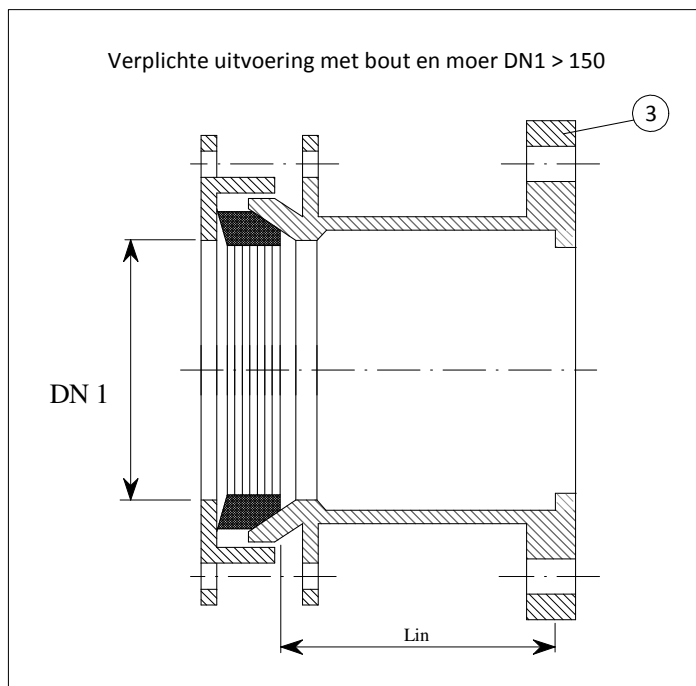

Fig.6: Type flensadaptor niet trekvast.

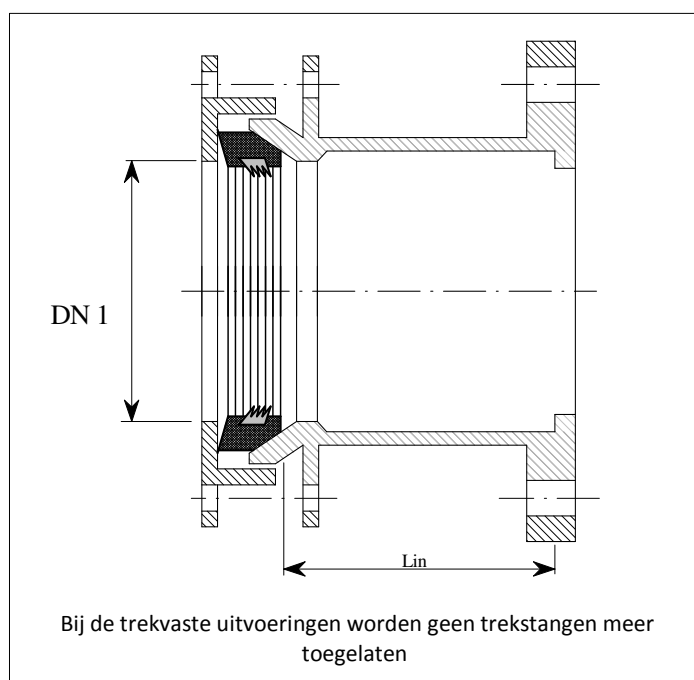

Fig.7: Type flensadaptor trekvast.

De twee rubberen ringen moeten van hetzelfde type zijn.

De min. insteekdiepte (Lin):

- DN ≤ 150: 0,5 DN tolerantie: ± 5 mm
- DN > 150: 0,4 DN tolerantie: ± 5 mm

Opmerking:

Ovale boorgaten zijn toegelaten voor zover een montage met flens PN 10 geen problemen oplevert (sluitring mag niet in boorgat geperst worden).

8.1. Bereiken niet trekvast flensadaptors (FA.):

FLENSADAPTOR	DN flens	maximum onderbereik in mm	minimum bovenbereik in mm
FA. 0	40/50	46	71
FA. 1	65/80	69	90
FA. 2	80	85	105
FA. 3	100	104	133
FA. 4	125/150	132	155
FA. 5	150	155	192
FA. 6	200	192	232
FA. 7	200	232	257
FA. 8	250	265	310
FA. 9	300	315	356
FA. 10	350	352	393
FA. 11	400	392	433

8.2. Bereiken trekvast flensadaptors (T.FA.):

FLENSADAPTOR	DN flens	maximum onderbereik in mm	minimum bovenbereik in mm
T.FA. 0	40/50	46	71
T.FA. 1	65/80	69	90
T.FA. 2	80	85	105
T.FA. 3	100	104	133
T.FA. 4	125/150	132	155
T.FA. 5	150	155	192
T.FA. 6	200	192	232
T.FA. 7	200	232	257
T.FA. 8	250	265	310
T.FA. 9	300	315	356
T.FA. 10	350	352	393
T.FA. 11	400	392	433

9. TYPE GOEDKEURING

De fabrikant moet de nodige testrapporten kunnen voorleggen voor de volgende proeven:

- Gedragsproeven op de verbinding:

Zowel voor trekvast als niet trekvast verbindingen volgens punt 5. en 7. van de norm NBN EN 14525.

- Beproeving kwaliteit ductiel gietijzer:

Volgens punt 6. van de norm NBN EN 14525 (trekproef, hardheid, dichtheid).

10. KEURINGEN EN PROEVEN

10.1. Algemeenheden:

De fabrikant stelt ter beschikking van de afgevaardigde van De Watergroep, de energie, het water en het gereedschap (voornamelijk nodig voor de keuringsproeven).

10.2. Algemene keuring:

10.2.1. Type: - Visueel nazicht van het type en de samenstellende onderdelen.

10.2.2. Bekleding: - De bekleding moet voldoen aan de eisen van de technische voorschriften T.V./092/2 of T.V./092/4.

10.2.3. Merking: - Visueel nazicht van de merken die volledig en leesbaar moeten zijn.

10.3. Dichtheidsproef / bedieningsmoment bij het testen:

Het bedieningsmoment om de dichtheidsproef op labo niveau uit te voeren zal, op een WR-of VWR-koppeling met afzonderlijke bouten per aandrukring, alsook op de flensadaptor (van het trekvast of niet-trekvast type) en de hybride koppeling (kant WR), bij een te koppelen leidingdiameter die overeenkomt met het minimum bereik, volgende waarden niet overschrijden:

 Bedieningsmoment	W.R.-, V.W.R.-koppeling en flensadaptor	
	Niet trekvaste uitvoering	Trekvaste uitvoering
Afzonderlijke bouten per aandrukkring of doorlopende bouten		
SW M 12 19 M 14 22 M 16 24 M 20 30	Volgens voorschriften fabrikant en te vermelden aan het labo dat de testen uitvoert.	Volgens voorschriften fabrikant en te vermelden aan het labo dat de testen uitvoert.

Voor W.R.- en V.W.R.-koppelingen (van het trekvaste of niet-trekvaste type) met doorlopende draadstangen worden de waarden van het bedieningsmoment (volgens bovenstaande tabel) gecontroleerd met aan de ene zijde een te koppelen leidingsdiameter die overeenkomt met het minimum bereik en aan de andere zijde met het maximum bereik.

Belangrijke opmerking: Deze dichtheidsproef / bedieningsmoment moet kunnen uitgevoerd worden zonder dat de dichtingskamer ingestreken is met glijmiddel.

Aansluitend met deze bedieningsmomenten wordt de dichtheidsproef uitgevoerd volgens de hieronder vermelde modaliteiten:

De proefdruk is gelijk aan 1,5 x nominale druk (PN).

Eerst wordt de dichtheidsproef uitgevoerd bij 2 bar en nadien wordt de druk geleidelijk opgevoerd tot 15 bar.

De dichtheid moet tevens verzekerd zijn met de hoekverdraaiing die door de fabrikant opgegeven wordt.

Voor verloop "Wide Range" - koppelingen moet bovendien nog een attest van een dynamische drukproef kunnen voorgelegd worden.

De flensadaptor, met drukklasse PN 10 / PN 16 (ovale gaten) wordt éénmalig beproefd met een aansluitflens PN 10 gedurende 36 uren aan 1,5 x PN. Na deze test mag de sluitring geen vervorming vertonen.

10.3.2. Bedieningsmoment toe te passen op de werf:

Bedieningsmoment Afzonderlijke bouten per aandrukking of doorlopende bouten	W.R.-, V.W.R.-koppeling en flensadaptor	
	Niet trekvaste uitvoering	Trekvaste uitvoering
SW M 12 19 M 14 22 M 16 24 M 20 30	Volgens voorschriften fabrikant en verplicht duidelijk te markeren op de koppeling.	Volgens voorschriften fabrikant en verplicht duidelijk te markeren op de koppeling.

10.4. Antigriptest:

Elk type koppeling wordt 1 maal onderworpen aan een antigriptest in werfomstandigheden. Hiervoor legt men de bouten en moeren in modder, vervolgens monteert en demonteert men minimum 5 maal de koppeling en vervolgens wordt de dichtheidsproef / bedieningsmoment uitgevoerd volgens punt 8.3. hierboven.

10.5. Korte- en langeduurgedrag:

Hydraulische testen van de voorgestelde geassembleerde trekvaste W.R.-verbinding, tussen twee buizen of buis en hulpstuk en dit telkenmale per leidingmateriaal PVC, PE 100, ductiel gietijzer en staal.

De assemblage wordt telkenmale aan een korteduur drukproef onderworpen: 1 h, 20°C;

- a. Bij een absolute onderdruk van 0,9 bar ten aanzien van de atmosferische druk (luchtdrukproef);
- b. Bij 1,5 x PN (hydrostatische drukproef);
- c. Vervolgens wordt op de assemblage de druk verhoogd voor $DN \leq 400$ tot 2,5 x PN met veiligheidscoëfficiënt $C = \frac{2,5 \text{ PN}}{1,5 \text{ PN}} = 1,66 \dots$
- d. Tot slot wordt op de assemblage de druk verhoogd tot dat het systeem bezwijkt, voor $DN \leq 400$ moet $C_b = \frac{P_b}{1,5 \text{ PN}} > 1,66 \dots$

P_b = bezwijkdruk in bar

C_b = veiligheidscoëfficiënt bij het bezwijken van het systeem

Aansluitend moet het geassembleerde trekvaste W.R.-systeem voor PVC en PE 100 leidingen onderworpen worden aan een lange duur drukproef:

Voor PVC U: 1000 h, 60°C, 12,5 Mpa (Circumferential stress) volgens NBN EN 1452.

Voor PE 100: 165 h, 80°C, 5,5 Mpa (Circumferential stress) volgens NBN EN 12201.

Opmerking: Deze testen worden verplicht toegepast op de min. buisklasse en de grootste toegelaten diameter van het trekvast systeem.

Wanneer de koppelingen onderdelen bevatten waarvoor de opgelegde temperatuur van de langeduurproeven (HD/PE, PVC) een probleem vormt, dan moet het geaccrediteerd onderzoekslabo dat de langeduurproeven uitvoert, de parameters van de langeduurproeven zodanig omrekenen dat een evenwaardig langeduurgedrag kan bepaald worden.

10.6. Materialen in contact met drinkwater:

Door het feit dat hij deelneemt aan de procedure voor het gunnen van een opdracht, verbindt de inschrijver zich ertoe dat de door hem gebruikte materialen, van organische oorsprong (plastische, niet-plastische en elastomeren), die normaal of toevallig in contact komen met water, voldoen aan de eisen gesteld in het Belgaqua-dossier "Keuring van materialen in contact met drinkwater en water bestemd voor de productie van drinkwater".

De nieuw aangeboden materialen of materialen met gewijzigde samenstelling dienen vanaf de datum van het invoege brengen van onderhavige voorschriften over een Belgaqua-goedkeuringscertificaat te beschikken of over een attest afgeleverd door een organisme dat gelijkwaardige waarborgen biedt en dit volgens de algemene voorwaarden zoals beschreven in de Belgaqua-keuringsmethode.

De gestelde keuringseisen "Hydrocheck methode" vermeld in bovenvermeld Belgaqua-dossier kunnen bekomen worden bij Belgaqua, Generaal Wahislaan 21, 1030 Brussel.

De nodige attesten moeten verplicht bij de inschrijving gevoegd worden.

11. MERKING

De volgende merktekens worden op het huis aangebracht:

1. Identificatie van de fabrikant.
2. Jaar van fabricage.
3. Klasse ductiel gietijzer.
4. De nominale druk.
5. Norm NBN EN 14525.
6. Het bereik waarvoor de koppelingen ontworpen zijn.
7. Het bedieningsmoment toe te passen op de werf.

Belangrijke opmerking:

Voor leveringen aan het waterbedrijf voorziet de fabrikant/leverancier zowel de niet trekvaste- als trekvaste wide range-koppelingen, de hybride koppelingen, verloop wide range-koppelingen en de flensadaptors van een goed hechtende sticker met het nummer van de koppeling (W.R. 0.....W.R. 11; HB 1HB 5; V.W.R. 2.....V.W.R. 10; FA. 0.....FA. 11; T.W.R. 0.....T.W.R. 11; T.V.W.R. 2.....T.V.W.R. 10; T.F.A. 0.....T.F.A. 11)

De eerste vijf merkingen moeten ingegoten zijn, de bereiken (benamingen van De watergroep) mogen aangebracht worden met sticker of gedrukt.

Zo het bereik groter is dan het opgelegde bereik is de sticker markering van het waterbedrijf als volgt :

- Vb 1. WR 3⁺: het bereik van deze koppeling is groter dan het opgelegde bereik WR 3.
Vb 2. WR3/WR4: het bereik dekt volledig de opgelegde bereiken WR3 en WR4.
Vb 3. (WR3/WR4)⁺: het bereik is groter dan de opgelegde bereiken WR3 en WR4.

12. VOORBEREIDING TOT VERZENDING

De draaduiteinden van de trekstangen moeten beschermd worden door middel van kunststof stoppen. De fabrikant dient de koppeling te voorzien van een verpakking/bescherming. De verpakking/bescherming dient het product te beschermen tegen vuil, stof en andere verontreinigingen tijdens het transport en opslag tot het moment van gebruik.

*

*

*

31/07/2014

Bijlage 6

[illegible]